

KRYŚLAĆ (22) *vb impf*

kryślać (18), **kreślać** (3), **kryszlać** (1); kryślać *RejJóz, RejKup* (2), *RejWiz* (3), *Leop, RejFig, BielKron, RejAp, RejPos* (2), *RejZwierc* (4), *PaprPan, BielRozm*; kreślać *KrowObr, CzechEp, WerGość*; kryszlać *RejRozpr*.

-ł- (18) -ś- (3).

inf kryślać (5). ◇ *praes* 2 sg kryślász (1). ◇ 3 sg kryślą (7). ◇ 3 pl kryślają (2). ◇ *praet* 3 sg m kryślął (1). ◇ 3 pl m pers kreślali (1). ◇ *fut* 1 sg m będę kryślął (1). ◇ 3 sg m będzie kryślął (1). ◇ *con* 2 sg m -byś kryślął (2). ◇ *part praes act* kryślając (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI – XVII(XVIII) w.

Robić kreski lub znaki (22) :

kryślać *czym* (1): Kretą kryśla/ rozmierza/ łtrzyże wielkie cwykle *BielRozm* 18.

kryślać *czym po czym* (2): [cyganka] wybierze co kolwiek naydzie w miefzku iedną ręką/ á drugą kryfla po ręku *BielKron* 262; *WerGość* 269.

a. Pisać (3) :

kryślać *o czym* (1): A wiem iżec o tym máło trzebá kryflác/ Wfzędý gdzye fie to dzyeie/ możefz fie domyflác. *RejWiz* 173.

W przeni (2) :

kryślać *czym na czym* (1): á zgłádżę Ieruzálem/ iáko więc fczyráią z thablice co nápiáno: a fthárflý y zmywflý obroce y będę ná niey częfto kryflał prątkiem [*ducam crebrius stilum super faciem eius*]. *Leop* 4.*Reg* 21/13.

Fraza: »[komu] czart we łbie kryśla« = *diabeł podszeptuje* (1): Gdzies taky rozum obfity Wfział fie małpie yadowity. Bo dziwne rzećj [!] wymyflia Alboć yey Czart welbie Kryftia [!]. *RejKup* m7v.

b. Przekreślać; tu przeni: wodzić, przemierzać wzdłuż i wszerz [*czym po czym*] (2) : A drudzy więc rozumy kryfláią po niebie/ Ano fie wfzytko kręci wfzytko we łbie grzebie. *RejWiz* 87; gdy co czynić małz/ rádżec fie rozmyflác/ Niechceflzi po ogonie nofem z gębą kryflác. *RejFig* Aa7.

c. Notować, znaczyć (6) : Nuż iákie dziś gry náftály Zktorych ginie kołt niemáły Dziwne fluxi/ turmy/ rufle Aż drugi ná ftole kłufle Bo fie więc iuz nierozmyfla Poki ftołu ftawa kryflzá *RejRozpr* G4v.

Przeni: Notować w pamięci, rozważać, rozmyślać (5) :

sobie kryślać (2): *RejWiz* 153v; mułżą cżuyno fpác á czáfy rozmyflác/ A co z nimi przypáść ma pilno łobie kryflác. *RejZwierc* 120.

W połączeniu ze zdaniem dopełnieniowym (3): PRzetoć dano ty Kłiáżki ábyś fie rozmyflał/ A co iefł poćciwego ábyś pilno kryflał. *RejZwierc* B4, 120, [238].

Zwrot: »[o czym] w głowie, zmyślech kryślać« (1:1): *RejWiz* 153v; TVby mi trzebá dobrze ná tho fie rozmyflác/ Y bárzo długo mułżę o tym w głowie kryflác *PaprPan* K3.

d. Rysować krzyżujące się linie; tu pogard. o błogosławieniu lub liturgicznym żegnaniu jako o gestach czarodziejskich (7) :

kryślać *komu* (3): A matka mu żegnaiącz/ wfzytko po łbie kryfla Winfzuiącz mu nad nami/ wirzchnofcz panowania *RejJóz* A7; *RejAp* 6v; *RejZwierc* 27v.

kryślać czym (2): [czy Krystus] popioły po ziemi fypał/ po nich kijem krefłał/ po ściánach láził/ krzyżyki oleiem tzniał *KrowObr* 101; *RejPos* 349.

kryślać po czym (5): *RejJóz* A7; Bedzie nad thobą wymyflał Po lbie y po ponogach [!] kryflał. *RejKup* h4; *KrowObr* 101; *RejAp* 6v; A iákoż cie rozgrzełzył? [...] á coś mi mrućzał nád głową kryfláiąc mi po czele. *RejZwierc* 27v.

Zwrot: »krzyżyki (A) kryślać; [kogo] krzyżyki (I) kryślać« (2): Tu pátrzej iż ich nie żegna nákladźy pierścieni ná rękawicze/ áni ich kropi/ áni ich kádzi/ áni im krzyżykow po czele kryfla *RejAp* 6v; *RejPos* 349.

Szereg: »kreślić zaklinać [co]« (1): gdzie też popioł/ wirzbinę/ rokićinę/ źioła rozliczne/ owies/ wino/ piwo/ świece/ kreśláli/ záklináli y czárty z nich wyganiáli? *CzechEp* 362.

e. *Rysować czymś ostrym, drapać* (1) : Thy porzeżefz/ kráiefz/ kryflafz/ pfiuefz/ czyniác dofyć oney fwowolney myfli fwoiey/ wiele rzeczy rozlicznych á kofztownych. *RejPos* 192.

[W rymie do „rozmyślać” (6), „wymyślać” (3), „domyślać” (1)].

Synonimy: **a.** *pisać*; **d.** *rysować*.

Formacje współrdzenne: cf **KRYŚLIĆ**.

Cf [**KRESAĆ**], **KRESIĆ**, **KREŚLANIE**, **KREŚLANY**